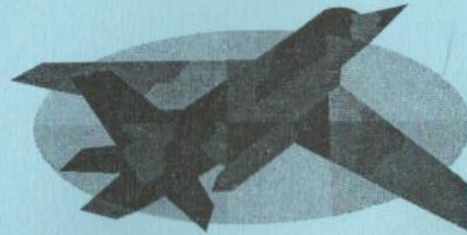

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет

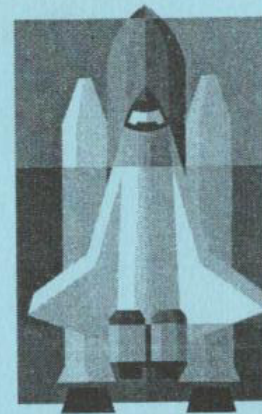

МАТЕРІАЛИ

III Всеукраїнської науково-практичної конференції

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ПСИХОЛОГІЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ**

19-20 лютого 2008 р.

Київ 2008

УДК: 009 (082)

Актуальні проблеми психології діяльності в особливих умовах: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції 19-20 лютого 2008 р. / за заг. ред. О.В.Петренка, О.М.Ічанської. – К.: НАУ, 2008. – 144 с.

Містить матеріали доповідей щорічної науково-практичної конференції з проблем психології діяльності в особливих умовах.

Організаційний комітет

Голова оргкомітету:

В.П. Харченко, д-р тех.н., проф., проректор з наукової роботи
Національного авіаційного університету

Заступник голови оргкомітету:

О.В. Петренко, к.психол.н., доц., завідувач кафедри
авіаційної психології, заступник директора з наукової роботи
Гуманітарного інституту НАУ

Члени оргкомітету:

проф. Л.Ф. Бурлачук
доц. Т.В. Вашека
доц. О.М. Долгова
ст. викл. В.В.Злагодух
доц. О.М. Ічанська
проф. Г.В.Ложкін

проф. О.Р. Малхазов
доц. О.М. Назарук
доц. Л.В. Помиткіна
доц. О.В. Сечейко
проф. В.О. Татенко
доц. С.М. Хоружий

Секретаріат конференції

В.В.Злагодух (голова секретаріату)
Е.І.Кологривова
О.В.Івачевська

*Рекомендовано до друку вченою радою Гуманітарного
інституту НАУ (Протокол №4 від 14 лютого 2008 р.)*

© Національний авіаційний
університет, 2008

стресостійкості С.Коухена та Г.Вілліансон, методика комплексної оцінки прояву стресу Щербатих, методика діагностики стресостійкості та соціальної адаптації Холмса і Раге, методика Спілберга на вивчення рівня тривожності, опитувальник Сандри Бем по вивченню маскулинності-фемініності, методика «Інтелектуальна лабільність».

Основні результати методик дозволили визначити, що у 60% чоловіків високий рівень стресостійкості, у 30% середній, у 10% низький рівень стресостійкості, відповідно у жіночій вибірці 3%, 64% та 33%.

За усіма методиками за допомогою t-критерію Стьюдента були виявлені статистично значущі відмінності між чоловічою та жіночою вибірками, що підтвердило гіпотезу переваги стресостійкості чоловіків.

Визначені психологічні особливості можуть бути покладені в основу розробки навчальних програм, застосовані при організації та проведенні психотренінгових та психокорекційних занять, а також при подальшій розробці актуального в сучасній психології гендерного підходу в освіті.

*Олена Кальчук
м.Київ*

Психологічні особливості мотивації професійної діяльності різних категорій військовослужбовців-жінок Державної прикордонної служби України

Принципово важливим для дослідження психологічних особливостей мотивації є вибір відповідних методик. Аналіз сучасних теоретичних та експериментальних досліджень свідчить, що мотивацію діяльності людини можна адекватно сприйняти та описати з урахуванням трьох компонентів: предметного, соціально-психологічного та особистісного. Враховуючи положення про формування особистості під впливом системи суспільних взаємовідносин, в які вона вступає, ми вважаємо, що

цілеспрямовано вивчити мотивацію до професійної діяльності військовослужбовців-жінок можна лише в системі суспільних відносин, в які військовослужбовці-жінки вступають у процесі професійної діяльності.

Розроблені теоретичні положення щодо змісту, структури, динаміки мотивації професійної діяльності військовослужбовця-жінки дозволили здійснити розробку методичного задуму дослідження і провести дослідно-експериментальну роботу з цієї проблеми.

Методичний задум було виконано через послідовне проведення наступних етапів:

По-перше, проведення пілотажного дослідження, під час якого на основі попереднього теоретичного дослідження було уточнено і апробовано перелік окремих мотивів військово-професійної діяльності військовослужбовців-жінок.

По-друге, розробка і обґрунтування показників психологічного явища на різних рівнях, підготовка необхідних методичних прийомів і процедур їх вимірювання.

По-третє, проведення констатуючого експерименту, під час якого визначено зміст, структурно-динамічні особливості, а також типологію мотивації професійної діяльності військовослужбовців-жінок.

По-четверте, проведення змістовно-психологічного аналізу результатів констатуючого експерименту, який включає методи математичної і статистичної обробки отриманих результатів, а також їх інтерпретацію.

По-п'яте, виявлення психологічних умов розвитку військово-професійної мотивації, що сприяє ефективній професійній діяльності військовослужбовців-жінок і на цій основі проведення формуючого експерименту, під час якого досліджено вплив на залежну змінну.

Проведений аналіз теоретичних і методичних підходів до такого явища, як мотивація професійної діяльності військовослужбовців-жінок, дозволяє обґрунтувати її критерії і показники. Ми виділили критерії об'єктивні та суб'єктивні.

Об'єктивним, показником, що характеризує зовнішні результати діяльності, є критерій ефективності професійної діяльності військовослужбовця-жінки. Відповідно у нашому

дослідженні представлено декілька груп військовослужбовців-жінок, що є офіцерами, прапорщиками і військовослужбовцями за контрактом, а тому враховано, що і зміст професійної діяльності, предмет оцінки буде різним для кожної групи.

Підсумковим результатом оцінки був інтегральний показник ефективності професійної діяльності військовослужбовця-жінки, який було розраховано за формулою (1):

$$a = Q_1 P_1 + Q_2 P_2 + Q_3 P_3 + \dots + Q_n P_n = \sum_{i=1}^n Q_i P_i \quad (1)$$

де P – значення показника, Q – ваговий коефіцієнт.

Розроблена методика експериментального дослідження може, на наш погляд, забезпечити вирішення завдань дослідження, пов'язаних з вивченням психологічних особливостей змісту, структури, динаміки мотивації професійної діяльності військовослужбовців-жінок.

Дмитро Карпілянський
к. психол. н., м. Київ

Модель психологічної служби правоохоронного органу (психолого-організаційний підхід)

Модель психологічної служби – це система теоретико-методичних, організаційних та етичних принципів, видів психологічної допомоги, форм, методів і технологій її надання, яка визначає специфіку функціональних завдань практичних психологів у конкретній соціальній сфері.

Основні теоретико-методичні принципи: демократизації, гуманізації і людиноцентристського підходу.

Основні організаційні принципи: організаційної єдності; організації ефективної взаємодії управлінців та психологів; спільної діяльності керівників і психологів; професійного ставлення до своїх обов'язків.